

BÖCEK AĞIZ YAPISI VE TİPLERİ

Böceklerde ağız; başın alt veya ön tarafında yerleşmiş olan 3 çift ekstremitenin değişmesinden meydana gelir. Bunlar 1 çift **mandibul** 1 çift **maxil** ve bunları üstten örten **labrum** ile alttan örten **labium**dur.

Böceklerin çeşitli gruplarında beslenme şekillerinin farklı oluşuna bağlı olarak bu parçalarda değişiklikler görülür. Bunun sonucu olarak ta değişik ağız tipleri meydana gelmiştir.

Böceklerde çiğneyici ve emici olmak üzere 2 esas tip ağız vardır.

ÇİĞNEYİCİ AĞIZ

Esas ağız tipidir. Buna aynı zamanda ısırıcı ağız da denir. Genellikle Orthoptera ve Coleoptera türlerinde görülür. Çiğneyici ağız şu parçalardan meydana gelir.

1.Mandibula (Üst Çene)

2.Maxilla (Maxil-Alt Çene)

3.Labrum (Üst Dudak)

4.Labium (Alt Dudak)

Bütün bu parçaların dışında ağız boşluğunun kaidesinde dil şeklinde uzayan bir **hipofarinks** bulunur. Ayrıca üst dudağın altında ve gerisinde **epipharnx** adı verilen ve tat almaya yarayan bir parça daha vardır.

EMİCİ-AĞIZ

Bu ağız tipide Ordoların beslenme biçimine bağlı olarak;

1.Sokucu-Emici Ağız:

Bu tip ağıza sahip olan böcekler bitki özsu veya hayvan kanıyla beslendiklerinden ağız parçaları epidermis ve deriyi delerek özsu veya kanı emecek bir yapıya dönüşmüştür.

2.Yalayıcı-Emici Ağız:

Daha çok besinlerini şekerli eriyikler halinde ve emerek alan arı ve karasinek gibi böceklerde görülür.

3.Emici Ağız:

Böcek normal konumda hortum saat zembereği gibi kıvrıkken besin alınacağı zaman besinin bulunduğu yere uzatılır ve sıvı haldeki besin emilerek alınır. Kelebeklerde ağız bu tiptir.

4.Absorbatif Uçlu Emici Ağız:

Bu tip ağız sadece sıvı besin alarak beslenen böceklerde görülür. Bu böcekler katı besinleri ancak çıkardıkları salgıyla erittikten sonra alırlar.